

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.3.11.
COM(2020) 98 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló,
körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv**

TARTALOM

1.	BEVEZETÉS.....	2
2.	FENNTARTHATÓ TERMÉKPOLITIKAI KERET	3
2.1.	Fenntartható termékek tervezése	3
2.2.	A fogyasztók és a közbeszerzők pozíciójának erősítése	6
2.3.	Körforgás a termelési folyamatokban	6
3.	KULCSFONTOSÁGÚ TERMÉK-ÉRTÉKLÁNCOK	7
3.1.	Elektronika és IKT	7
3.2.	Akkumulátorok és járművek	8
3.3.	Csomagolás.....	9
3.4.	Műanyagok	10
3.5.	Textilipar	11
3.6.	Építőipar és épületek	12
3.7.	Élelmiszerek, víz és tápanyagok.....	13
4.	KEVESEBB HULLADÉK, TÖBB ÉRTÉK	14
4.1.	A hulladékkeletkezés megelőzésére és a körforgásos gazdaságra irányuló megerősített hulladékpolitika	14
4.2.	A körforgás fokozása mérgező anyagoktól mentes környezetben	15
4.3.	A másodlagos nyersanyagok jól működő uniós piacának megteremtése.....	16
4.4.	Az EU-ból származó hulladékexport kezelése	16
5.	A KÖRKÖRÖSSÉG MŰKÖDŐKÉPESSÉ TÉTELE AZ EMBEREK, A RÉGIÓK ÉS A VÁROSOK SZÁMÁRA	17
6.	TÖBB TERÜLETET ÉRINTŐ INTÉZKEDÉSEK	18
6.1.	A körforgásos jelleg mint a klímasemlegesség előfeltétele	18
6.2.	A helyes gazdaság	18
6.3.	Az áttérés előmozdítása a kutatás, az innováció és a digitalizáció révén.....	19
7.	VEZETŐ SZEREP A GLOBÁLIS SZINTŰ ERŐFESZÍTÉSEKBEN	20
8.	AZ ELŐREHALADÁS NYOMON KÖVETÉSE	21
9.	KÖVETKEZTETÉS.....	21

1. BEVEZETÉS

Csak egy Föld van, de 2050-re a világ úgy fog fogyasztani, mintha három lenne¹. Az olyan anyagok, mint a biomassza, a fosszilis tüzelőanyagok, a fémek és az ásványi anyagok globális fogyasztása a következő negyven évben² várhatóan megkétszereződik, míg az éves hulladéktermelés az előrejelzések szerint 2050-re 70 %-kal fog nőni³.

Mivel a teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátás fele, valamint a biológiai sokféleség csökkenésének és a vízhiánynak több mint 90 %-a az erőforrások kitermeléséből és feldolgozásából származik, az **európai zöld megállapodás⁴** összehangolt stratégiát indított el az éghajlatsemleges, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdaság érdekében. **A körforgásos gazdaságnak az előfutárokról a fő gazdasági szereplőkre való kiterjesztése** döntő mértékben hozzá fog járulni a **klímasemlegesség 2050-ig történő megvalósításához** és a **gazdasági növekedésnek az erőforrás-felhasználástól való elválasztásához**, miközben biztosítja az EU hosszú távú versenyképességét, valamit gondoskodik arról, hogy senki se maradjon le.

E törekvés megvalósítása érdekében az **EU-nak fel kell gyorsítania az áttérést egy olyan regeneratív növekedési modellre, amellyel kevésbé károsítjuk a Földet, mint amennyire ártunk neki**, lépéseket kell tennie annak érdekében, hogy **erőforrás-fogyasztásunkat bolygónk tűrőképességének határain belül tartsuk**, és ezért arra kell törekednie, hogy a következő évtizedben **csökkentsen nyersanyagfogyasztását és megduplázza körkörös anyagfelhasználási arányát**.

A vállalkozások számára a fenntartható termékek keretének létrehozására irányuló együttműködés új lehetőségeket teremt az EU-ban és azon kívül. Ez a **fenntartható gazdasági rendszerre való fokozatos, de visszafordíthatatlan átállás az új uniós ipari stratégia** elengedhetetlen része. Egy a közelmúltban készült tanulmány becslése szerint a körforgásos gazdaság elveinek alkalmazása az EU gazdaságában 2030-ig további 0,5 %-kal növelheti az EU GDP-jét, mintegy 700 000 új munkahelyet teremtve⁵. Az egyes vállalatok számára is egyértelműek az üzleti érvek: mivel az EU-ban működő gyártó cégek átlagosan 40 %-ot költenek anyagokra, a zárt rendszerű modellek növelhetik nyereségességüket, miközben megvédhetik őket az erőforrások ingadozásaitól.

Az egységes piacra és a digitális technológiákban rejlő lehetőségekre építve a körforgásos gazdaság **megerősítheti az EU ipari bázisát, és ösztönözheti a kkv-k körében a vállalkozásalapítást és a vállalkozói készséget**. A fogyasztókkal való szorosabb kapcsolaton, a tömeges testreszabáson, a megosztásalapú és a közösségi gazdaságon alapuló, a digitális technológiák – például a dolgok internete, a nagy adathalmazok, a blokklánc és a mesterséges intelligencia – által vezérelt innovatív modellek nemcsak felgyorsítják a körforgást, hanem gazdaságunk dematerializációját is, és csökkentik Európá elsődleges anyagoktól való függőségét.

A polgárok számára a körforgásos gazdaság jó minőségű, működőképes és biztonságos termékeket fog biztosítani, amelyek hatékonyak és megfizethetőek, hosszabb élettartamúak, és amelyeket újrahasználatra, javításra és jó minőségű

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-consumption-production/>

² OECD (2018), *Global Material Resources Outlook to 2060 (Globális anyagi erőforrások kilátásai 2060-ra)*.

³ Világbank (2018), *What a Waste 2.0: A Global Snapshot of Solid Waste Management to 2050 (Kidobott hulladék 2.0: A szilárdhulladék-kezelés globális pillanatképe 2050-ig)*, Világbank.

⁴ COM(2019) 640 final.

⁵ Cambridge Econometrics, Trinomics and ICF (2018), *Impacts of circular economy policies on the labour market (A körforgásos gazdaságra vonatkozó szakpolitikák hatása a munkaerőpiacra)*

újrafeldolgozásra tervezték. A **fenntartható szolgáltatások teljesen új kínálata**, a termék mint szolgáltatás alapuló modellek és digitális megoldások jobb életminőséget, innovatív munkahelyeket, valamint magasabb szintű tudást és készségeket fognak eredményezni.

Ez a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv jövőorientált menetrendet biztosít a tisztább és versenyképesebb Európa megvalósításához a gazdasági szereplőkkel, a fogyasztókkal, a polgárokkal és a civil társadalmi szervezetekkel közösen. Célja, hogy felgyorsítsa az európai zöld megállapodás által megkövetelt átalakulást, miközben a körforgásos gazdaságra vonatkozó, 2015 óta⁶ végrehajtott fellépésekre épít. Ez a terv biztosítani fogja a szabályozási keret racionalizálását és a fenntartható jövőhöz való igazítását, valamint az átmenetből adódó új lehetőségek maximalizálását, miközben minimálisra csökkenti az emberekre és a vállalkozásokra nehezedő terheket.

A terv egymással összefüggő kezdeményezéseket tartalmaz egy olyan **erős és egységes termékpolitikai keret létrehozása érdekében, amely általános érvényre juttatja a fenntartható termékeket, szolgáltatásokat és üzleti modelleket, és átalakítja a fogyasztási mintákat, hogy eleve ne keletkezzen hulladék.** Ezt a termékpolitikai keretet fokozatosan vezetik be, a kulcsfontosságú termékek értékláncával pedig prioritásként foglalkoznak majd. További intézkedésekre kerül sor a **hulladék mennyiségének csökkentése** és annak biztosítása érdekében, hogy az EU jól működő **belső piaccal rendelkezzen a kiváló minőségű másodlagos nyersanyagok tekintetében.** Erősödni fog az EU azon képessége is, hogy felelősséget vállaljon a hulladékaikért.

Európa azonban nem érhet el átalakító erejű változást, ha törekvésében egyedül marad. Az EU ezért továbbra is **vezető szerepet szándékozik betölteni a körforgásos gazdaság globális szintű megvalósításában**⁷, és befolyását, szakértelmét és pénzügyi forrásait kihasználva a **2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési célok** megvalósításán fog munkálkodni. A terv célja továbbá annak biztosítása, hogy a körforgásos gazdaság az emberek, a régiók és a városok javát szolgálja, teljes mértékben hozzájáruljon a klímasemlegességhez, és kiaknázza a kutatásban, az innovációban és a digitalizációban rejlő lehetőségeket. Emellett előíranyoz az **észszerű nyomomonkövetési keret** továbbfejlesztését, amely hozzájárul ahhoz, hogy a jólét GDP-n túl más módon is mérhető legyen.

2. FENNTARTHATÓ TERMÉKPOLITIKAI KERET

2.1. Fenntartható termékek tervezése

Míg a termékek környezetre gyakorolt hatásának akár 80 %-át a tervezési szakasz határozza meg⁸, a „**kitermelés–előállítás–felhasználás–ártalmatlanítás**” **lineáris modell nem biztosít elegendő ösztönzést a gyártók számára ahhoz, hogy termékeiket körforgásosabbá tegyék.** Sok termék túl gyorsan romlik el, azokat nem lehet könnyen újrafelhasználni, megjavítani vagy újrafeldolgozni, és sok termék csak egyszeri felhasználásra készül. Ugyanakkor az egységes piac olyan kritikus tömeget biztosít, amely lehetővé teszi az EU számára, hogy globális szabványokat határozzon meg a

---

⁶ COM(2015) 614 final.

⁷ COM(2020) 100.

⁸ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4d42d597-4f92-4498-8e1d-857cc157e6db>

termékek fenntarthatóságára vonatkozóan, és világszerte befolyásolja a terméktervezést és az értéklánc-kezelést.

Az uniós kezdeményezések és jogszabályok bizonyos mértékben már foglalkoznak a termékek fenntarthatósági szempontjaival, akár kötelező, akár önkéntes alapon. A környezettudatos tervezésről szóló irányelv⁹ kifejezetten sikeresen szabályozza az energiahatékonyságot és az energiafelhasználó termékek egyes körforgásos jellemzőit. Ugyanakkor az olyan eszközök, mint az uniós ökocímke¹⁰ vagy a zöld közbeszerzésre vonatkozó uniós kritériumok¹¹ alkalmazási köre szélesebb, de az önkéntes megközelítések korlátai miatt kisebb hatást fejtenek ki. Valójában **nem létezik olyan átfogó követelményrendszer**, amely biztosítaná, hogy az EU piacán forgalomba hozott valamennyi termék egyre inkább fenntartható legyen, és körforgásosság tekintetében megfeleljen az elvárásoknak.

Annak érdekében, hogy **a termékek megfeleljenek a klímasemleges, erőforrás-hatékony és körforgásos gazdaság követelményeinek**, csökkenjen a hulladék mennyisége, és hogy a fenntarthatóság terén az élen járók teljesítménye fokozatosan normává váljon, a Bizottság javaslatot fog tenni egy **fenntartható termékpolitikára vonatkozó jogalkotási kezdeményezésre**.

E jogalkotási kezdeményezés központi eleme a környezetbarát tervezésről szóló irányelv kiterjesztése az energiafelhasználó termékeken túl annak érdekében, hogy a **környezetbarát tervezésre vonatkozó keret a termékek lehető legszélesebb körére alkalmazható legyen, és megvalósítsa a körforgást**.

E jogalkotási kezdeményezés részeként és adott esetben kiegészítő jogalkotási javaslatok révén a Bizottság fontolóra veszi **fenntarthatósági elvek** és a következő szempontok szabályozásának egyéb megfelelő módjainak meghatározását:

- a termékek **tartósságának, újrafelhasználhatóságának, korszerűsíthetőségének és javíthatóságának** javítása, a termékekben jelen lévő **veszélyes vegyi anyagok** kezelése, valamint **energia- és erőforrás-hatékonyságuk** növelése;
- a **termékek újrafeldolgozott tartalmának** növelése, teljesítményük és biztonságuk egyidejű biztosítása mellett;
- az **újragyártás és a magas színvonalú újrafeldolgozás** lehetővé tétele;
- a **szén- és környezeti lábnyom** csökkentése;
- az **egyszer használatos** termékek korlátozása és az **idő előtti elavulás** elleni küzdelem;
- az **eladatlan tartós fogyasztási cikkek megsemmisítésére vonatkozó tilalom** bevezetése;
- a **termék mint szolgáltatás** vagy egyéb olyan modellek ösztönzése, amelyek esetében a **gyártó fenntartja a termék tulajdonjogát** vagy a termék teljes életciklusa alatti teljesítményéért való felelősséget;

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2009/125/EK irányelve (2009. október 21) az energiával kapcsolatos termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények megállapítási kereteinek létrehozásáról (HL L 285., 2009.10.31., 10. o.).

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 66/2010/EK rendelete (2009. november 25.) az uniós ökocímkekről (HL L 27., 2010.1.30., 1. o.)

¹¹ https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

- a termékinformációk **digitalizálásában** rejlő lehetőségek kiaknázása, beleértve az olyan megoldásokat, mint a **digitális termékútlevelek, címkék és vízjelek**;
- a termékek **eltérő fenntarthatósági teljesítményük** alapján történő jutalmazása, többek között a magas teljesítményszintek ösztönzőkkel való összekapcsolása révén.

Elsőbbséget élveznek az e cselekvési tervben szereplő értékláncokkal összefüggésben meghatározott termékcsoporthoz, például az elektronikai termékek, az információs és kommunikációs technológiák és a textiltermékek, valamint a bútorok és a nagy hatású köztes termékek, például az acél, a cement és a vegyi anyagok. Környezeti hatásuk és körforgási potenciáljuk alapján további termékcsoporthoz meghatározására kerül sor.

E jogalkotási kezdeményezés és minden egyéb kiegészítő szabályozási vagy önkéntes megközelítés úgy kerül kidolgozásra, hogy **javítsa a koherenciát a termékeket az életciklusuk különböző szakaszaiban szabályozó, meglévő eszközökkel.** A Bizottság szándéka az, hogy a **jövőben a termékek fenntarthatóságára vonatkozó elvek irányt mutassanak a szélesebb körű politikának és jogalkotásnak.** A Bizottság emellett növelni fogja az energiateljesítményű termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó jelenlegi keret hatékonyságát, többek között azáltal, hogy az egyes termékcsoporthoz vonatkozóan mielőbb elfogadja és végrehajtja a 2020–2024-es időszakra szóló, a környezettudatos tervezésre és az energiacímkezésre vonatkozó új munkatervet.

A környezettudatos tervezésről szóló irányelv felülvizsgálata, valamint az egyes termékcsoporthoz kapcsolatos további munka – a környezettudatos tervezésre vonatkozó keret vagy más jogi eszközök keretében – adott esetben az uniós ökcímke-rendeletben meghatározott kritériumokra és szabályokra, a termékek környezeti lábnyomára vonatkozó megközelítésre¹² és az uniós zöld közbeszerzési kritériumokra fog épülni. A Bizottság fontolóra veszi olyan kötelező követelmények bevezetését, amelyek nemcsak az áruk, hanem a szolgáltatások fenntarthatóságát is növelik. A környezeti és társadalmi szempontokhoz kapcsolódó követelményeknek esetleges beépítése az értéklánc egészbe (az előállításától a használaton át egészen az életciklus végéig) szintén alapos vizsgálat tárgyát fogja képezni, többek között a WTO-szabályokkal összefüggésben. Például bizonyos termékek és szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítása¹³ mellett, hogy hozzájárul a társadalmi összetartozás erősítéséhez, növelheti a termék tartósságát és jobb újrafelhasználhatóságot is eredményezhet.

Továbbá az új fenntartható termékkeret **eredményes és hatékony alkalmazásának** támogatása érdekében a Bizottság:

- közös **európai adatteret hoz létre az intelligens körforgásos alkalmazások számára**¹⁴, az értékláncokra és a termékinformációkra vonatkozó adatokkal;
- a nemzeti hatóságokkal együttműködve fokozza az uniós piacon forgalomba hozott termékekre vonatkozó **fenntarthatósági követelmények érvényesítésére** irányuló erőfeszítéseket, különösen **összehangolt ellenőrzések és piacfelügyeleti intézkedések** révén.

¹² https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/PEFCR_OEFSR_en.htm

¹³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/882 irányelve (2019. április 17.) a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről (HL L 151., 2019.6.7., 70. o.).

¹⁴ COM(2020) 67 final.

2.2. A fogyasztók és a közbeszerzők pozíciójának erősítése

A fogyasztók pozíciójának erősítése és a költségmegtakarítási lehetőségek biztosítása a fenntartható termékpolitikai keret egyik alapköve. A fogyasztók körforgásos gazdaságban való részvételének fokozása érdekében a Bizottság javasolni fogja az uniós fogyasztóvédelmi jogszabályok felülvizsgálatát annak biztosítása érdekében, hogy a **fogyasztók az értékesítés helyén megbízható és releváns információkat kapjanak a termékekről**, többek között azok **élettartamáról**, valamint a **javítási szolgáltatások, pótalkatrészek és javítási kézikönyvek elérhetőségéről**. A Bizottság mérlegelni fogja továbbá a **környezetbarát mosással és a korai elavulással szembeni fogyasztóvédelem további megerősítésének**, valamint a **fenntarthatósági címkékre/logókra és a tájékoztató eszközökre** vonatkozó minimumkövetelmények meghatározásának lehetőségét.

Emellett a Bizottság a szolgáltatások korszerűsítése érdekében egy **új „javításhoz való jog”** létrehozásán fog dolgozni, és **új horizontális anyagi jogok bevezetését fogja mérlegelni a fogyasztók számára**, például a pótalkatrészek rendelkezésre állása vagy a javításhoz való hozzáférés, valamint az IKT és az elektronikai termékek esetében. Ami a **garanciák** szerepét illeti a körforgásos termék számának növelésében, a Bizottság az (EU) 2019/771 irányelv¹⁵ felülvizsgálatával keretében is meg fogja vizsgálni a változtatás lehetőségét.

A Bizottság azt is javasolni fogja, hogy a **vállalatok a termékek és szervezetek környezeti lábnyomára vonatkozó módszerekkel igazolják a környezeti állításait**. A Bizottság tesztelni fogja ezeknek a módszereknek az uniós ökocímkébe való beépítését, és szisztematikusan be fogja építeni az uniós ökocímke-kritériumokba a tartósságot, az újrafeldolgozhatóságot és az újrafeldolgozott tartalmat.

Az állami szervek vásárlóereje az EU GDP-jének 14 %-át teszi ki, és a fenntartható termékek iránti kereslet erőteljes hajtóereje lehet. E lehetőség kihasználása érdekében a Bizottság javaslatot fog tenni a **zöld közbeszerzés (GPP) minimális kötelező kritériumaira és céljaira az ágazati jogszabályokban**, valamint fokozatosan bevezeti a **zöld közbeszerzés (GPP) elterjedésének nyomon követése érdekében a kötelező jelentéstételt** anélkül, hogy indokolatlan adminisztratív terhet róna a közbeszerzőkre. Ezenfelül a Bizottság továbbra is támogatni fogja a kapacitásépítést iránymutatással, képzéssel és a bevált gyakorlatok terjesztésével, valamint arra fogja ösztönözni a közbeszerzőket, hogy vegyenek részt az **„Állami szervek az éghajlatért és a környezetért”** elnevezésű kezdeményezésben, amely megkönnyíti a zöld közbeszerzés megvalósítása iránt elkötelezett vásárlók közötti információcserét.

2.3. Körforgás a termelési folyamatokban

A körforgás alapvető része az ipar klímasemlegességre és hosszú távú versenyképességre való szélesebb körű átállásának. Jelentős anyagmegtakarítást eredményezhet az értékláncokban és a termelési folyamatokban, többletértéket teremthet és gazdasági lehetőségeket nyithat meg. Az ipari stratégiában¹⁶ meghatározott célkitűzésekkel összhangban a Bizottság nagyobb körforgást tesz lehetővé az iparban a következők révén:

¹⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/771 irányelve (2019. május 20.) az áruk adásvételére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól, az (EU) 2017/2394 rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról, valamint az 1999/44/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 136., 2019.5.22., 28. o.).

¹⁶ COM(2020) 102.

- az **ipari kibocsátásokról szóló irányelv**¹⁷ felülvizsgálatával összefüggésben a körforgásos jelleg ipari folyamatokban való további előmozdítására vonatkozó lehetőségek értékelése, beleértve a körforgásos gazdaság gyakorlatainak beépítését az elérhető legjobb technikákról szóló, hamarosan elkészülő referenciadokumentumokba;
- az ipari szimbiózis elősegítése az **ipar által irányított jelentéstételi és tanúsítási rendszer** kidolgozásával, valamint az ipari szimbiózis megvalósításának lehetővé tételével;
- a **fenntartható és körforgásos bioalapú ágazat** támogatása a biogazdasági cselekvési terv¹⁸ végrehajtása révén;
- az **erőforrások követésére, nyomon követésére és feltérképezésére szolgáló digitális technológiák** használatának előmozdítása;
- a zöld technológiák elterjedésének előmozdítása szilárd ellenőrzési rendszer révén, az **EU környezetvédelmi technológiai ellenőrzési rendszerének európai uniós tanúsító védjegyként való nyilvántartásba vételével**.

Az új **kkv-stratégia**¹⁹ ösztönözni fogja a kkv-k közötti körkörös ipari együttműködést, amely a képzésre, az Enterprise Europe Network keretében a klaszterek közötti együttműködéssel kapcsolatban nyújtott tanácsadásra, valamint az Európai Erőforrás-hatékonysági Tudásközponton keresztül történő tudásátadásra épül.

3. KULCSFONTOSSÁGÚ TERMÉK-ÉRTÉKLÁNCOK

A kulcsfontosságú értékláncok által jelentett fenntarthatósági kihívás sürgős, átfogó és összehangolt intézkedéseket tesz szükségessé, amelyek a 2. szakaszban felvázolt fenntartható termékpolitikai keret szerves részét fogják képezni. Ezek az intézkedések hozzá fognak járulni az éghajlati vészhelyzetre való reagáláshoz, és beépülnek az uniós ipari stratégiába, valamint a biológiai sokféleséggel, a „gazdálkodótól a fogyasztóig” elvvel és az erdőkkel kapcsolatos jövőbeli stratégiákba. Az ágazati intézkedések irányításának részeként a Bizottság szorosan együtt fog működni a kulcsfontosságú értékláncok érdekelt feleivel annak érdekében, hogy azonosítsa a körforgásos termékek piacának bővülése előtt álló akadályokat és ezen akadályok leküzdésének módjait.

3.1. Elektronika és IKT

Az elektromos és elektronikus berendezések továbbra is az egyik leggyorsabban növekvő hulladékáramot jelentik az EU-ban, a jelenlegi évi 2 %-os növekedési rátával. A becslések szerint az EU-ban az elektronikus hulladék kevesebb mint 40 %-át dolgozzák fel újra²⁰. Érték veszik el, ha a teljesen vagy részben működőképes termékeket azért dobják ki, mert nem javíthatók, az akkumulátort nem lehet kicserélni, a szoftvert már nem támogatják, illetve ha az eszközökbe épített anyagokat nem nyerik vissza. Az

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2010. november 24-i 2010/75/EU irányelve az ipari kibocsátásokról (a környezetszennyezés integrált megelőzése és csökkentése) (HL L 334., 2010.12.17., 17. o.).

¹⁸ COM(2018) 763 final.

¹⁹ COM(2020) 103.

²⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=t2020_rt130&plugin=1

európaiak mintegy kétharmada szeretné hosszabb ideig használni jelenlegi digitális eszközeit, feltéve, hogy ez a teljesítményt nem befolyásolja jelentős mértékben²¹.

E kihívások kezelése érdekében a Bizottság előterjeszti a meglévő és új eszközök mozgósítására irányuló „**körforgásos elektronikai kezdeményezést**”. A fenntartható termékekre vonatkozó új szakpolitikai kerettel összhangban e kezdeményezés elősegíti a termékek hosszabb élettartamát, és többek között a következő intézkedéseket foglalja magában:

- az elektronikára és az IKT-ra – többek között a **mobiltelefonokra, táblagépekre és laptopokra** – vonatkozó szabályozási intézkedések a környezetbarát tervezésről szóló irányelv értelmében annak érdekében, hogy az eszközöket energiahatékonyságra és tartósságra, javíthatóságra, korszerűsíthetőségre, karbantartásra, újrafelhasználásra és újrafeldolgozásra lehessen tervezni. A környezettudatos tervezésről szóló, hamarosan elkészülő munkaterv további részleteket fog tartalmazni erre vonatkozóan. A hatály kiterjed a **nyomtatókra és a fogyóeszközökre, például a patronokra is**, kivéve, ha az ágazat a következő hat hónapban ambiciózus önkéntes megállapodást ér el;
- az elektronikára és az IKT-ra mint **kiemelt ágazatra való összpontosítás a „javításhoz való jog” megvalósítása érdekében**, ideértve az elavult szoftverek frissítéséhez való jogot is;
- a **mobiltelefonok és hasonló eszközök töltőire** – többek között az **egységes töltő bevezetésére** – és a töltőkábelek tartósságának javítására vonatkozó szabályozási intézkedések, valamint a töltők vásárlásának az új eszközök vásárlásától való függetlenítésére irányuló ösztönzők;
- az elektromos és elektronikus berendezések hulladékai gyűjtésének és kezelésének javítása²², többek között a **régi mobiltelefonok, táblagépek és töltők visszavételére vagy visszavásárlására szolgáló, az egész EU-ra kiterjedő visszavételi rendszer lehetőségeinek feltárása révén**;
- az **elektromos és elektronikus berendezésekben található veszélyes anyagok korlátozására**²³ vonatkozó uniós szabályok felülvizsgálata, valamint iránymutatás nyújtása a vonatkozó jogszabályokkal – többek között a REACH-rendelettel²⁴ és a környezettudatos tervezéssel – való jobb összehangolásukhoz.

3.2. Akkumulátorok és járművek

A fenntartható akkumulátorok és járművek képezik a jövő mobilitásának alapját. Az elektromobilitás terén kialakulóban lévő akkumulátor-értéklánc fenntarthatóságának gyors fokozása és az összes akkumulátor körforgásos potenciáljának fokozása érdekében a Bizottság idén **új szabályozási keretet fog javasolni az akkumulátorokra vonatkozóan**. E jogalkotási javaslat az elemekről és akkumulátorokról szóló irányelv²⁵

²¹ Az Eurobarométer 503. sz. tematikus felmérése, 2020. január

²² Az Európai Parlament és a Tanács 2012/19/EU irányelve (2012. július 4.) az elektromos és elektronikus berendezések hulladékaikról (HL L 197., 2012.7.24., 38. o.).

²³ Az Európai Parlament és a Tanács 2011/65/EU irányelve (2011. június 8.) egyes veszélyes anyagok elektromos és elektronikus berendezésekben való alkalmazásának korlátozásáról (HL L 305., 2011.11.21., 8. o.).

²⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1907/2006/EK rendelete (2006. december 18.) a vegyi anyagok regisztrálásáról, értékeléséről, engedélyezéséről és korlátozásáról (REACH) és az Európai Vegyianyag-ügynökség létrehozásáról (HL L 396., 2006.12.30., 1. o.).

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/66/EK irányelve (2006. szeptember 6.) az elemekről és akkumulátorokról, valamint a hulladékelemekről és -akkumulátorokról, továbbá a 91/157/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 266., 2006.9.26., 1. o.).

értékelésén és az akkumulátorszövetség által végzett munkán alapul, a következő elemek figyelembevételével:

- az **újrafeldolgozott tartalomra vonatkozó szabályok és az összes akkumulátor begyűjtési és újrafeldolgozási arányának javítására irányuló intézkedések**, az **értékes anyagok visszanyerésének biztosítására és a fogyasztóknak nyújtott iránymutatásra**;
- a **nem újratölthető akkumulátorok** kezelése azzal a céllal, hogy lehetőség szerint, alternatív megoldás esetén fokozatosan megszüntessék használatukat;
- az **akkumulátorokra vonatkozó fenntarthatósági és átláthatósági követelmények**, figyelembe véve, például, az akkumulátorgyártás szénlábnyomát, a nyersanyagok etikus beszerzését és az ellátás biztonságát, valamint az újrafelhasználás, újrahasznosítás és újrafeldolgozás megkönnyítését.

A Bizottság javaslatot fog tenni az **elhasználódott járművekre**²⁶ vonatkozó szabályok felülvizsgálatára is azzal a céllal, hogy több körforgásos üzleti modell alkalmazását mozgósítsa elő azáltal, hogy a **tervezési kérdéseket összekapcsolja az elhasználódott járművek kezelésével**, mérlegeli az **alkatrészek egyes anyagaina vonatkozó kötelező újrafeldolgozott tartalomra vonatkozó szabályokat**, és **javítja az újrafeldolgozási hatékonyságot**. Ezen túlmenően a Bizottság mérlegelni fogja a leghatékonyabb intézkedéseket a **hulladékolajok** összegyűjtésének és környezetvédelmi szempontból megfelelő kezelésének biztosítása érdekében.

Tágabb szemszögből nézve a tervezet, **fenntartható és intelligens mobilitásra vonatkozó átfogó európai stratégia** meg fogja vizsgálni a körforgásos gazdaságra való áttéréssel való szinergiák megerősítésének lehetőségét, különösen a primeranyag-fogyasztás csökkentésére, az infrastruktúra és a járműhasználat optimalizálására, az fenntartható alternatív közlekedési üzemanyagok használatára, a kihasználtsági arány és a terhelési tényezők növelésére, valamint a hulladék és a szennyezés megszüntetésére irányuló termék-szolgáltatáson alapuló megoldások alkalmazása révén.

3.3. Csomagolás

A csomagoláshoz használt anyagok mennyisége folyamatosan nő, és 2017-ben Európában a csomagolási hulladék rekordszintet ért el – lakosonként 173 kg, ami a valaha volt legmagasabb érték. Annak biztosítása érdekében, hogy 2030-ig az uniós piacon forgalmazott valamennyi csomagolás újrahasználható vagy gazdaságilag életképes módon újrafeldolgozható legyen, a Bizottság a 94/62/EK irányelv²⁷ felülvizsgálata révén **meg fogja erősíteni az uniós piacon engedélyezett csomagolásra vonatkozó kötelező alapvető követelményeket**, illetve egyéb intézkedéseket is mérlegelni fog, különös tekintettel a következőkre:

- a **(túl)csomagolás és a csomagolási hulladék csökkentése**, többek között célértékek és egyéb hulladékmegelőzési intézkedések meghatározása révén;
- a **csomagolás újrahasználat és újrafeldolgozhatósága tervezésének** előmozdítása, beleértve egyes csomagolóanyagok bizonyos alkalmazásokban való használatára vonatkozó korlátozások mérlegelését, különösen, ha lehetséges alternatív

²⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2000/53/EK irányelve (2000. szeptember 18.) az elhasználódott járművekről (HL L 269., 2000.10.21., 34. o.).

²⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 94/62/EK irányelve (1994. december 20.) a csomagolásról és a csomagolási hulladékról (HL L 365., 1994.12.31. 10. o.).

újrafelhasználható termékek vagy rendszerek használata, vagy a fogyasztási cikkek csomagolás nélkül, biztonságosan kezelhetők;

- a **csomagolóanyagok összetettsége csökkentésének** mérlegelése, beleértve a felhasznált anyagok és polimerek számának csökkentését.

A 4.1. szakaszban említett, az elkülönített gyűjtési rendszerek harmonizálására irányuló kezdeményezés részeként a Bizottság értékelné fogja az uniós szintű **címkézés megvalósíthatóságát, amely megkönnyíti a csomagolási hulladék forrásnál történő helyes elkülönítését.**

A Bizottság emellett szabályokat fog megállapítani a PET-től eltérő műanyagoknak az **élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokká történő biztonságos újrafeldolgozására** vonatkozóan is.

A Bizottság emellett szigorúan nyomon fogja követni és támogatni fogja az ivóvízről szóló irányelv követelményeinek végrehajtását annak érdekében, hogy a **nyilvános helyeken ivóvízként használható csapvíz álljon rendelkezésre**, ami csökkenteni fogja a palackozott víztől való függőséget és megelőzi a csomagolási hulladék keletkezését.

3.4. Műanyagok

A **műanyagok körforgásos gazdaságban betöltött szerepével kapcsolatos európai uniós stratégia**²⁸ egy olyan átfogó kezdeményezéscsomagot indított el, amely a közvélemény számára komoly aggodalomra okot adó kihívásra ad választ. Mivel azonban a műanyagfogyasztás az elkövetkező 20 évben várhatóan megkétszereződik, a Bizottság további célzott intézkedéseket fog hozni az e mindenütt jelen lévő anyag által támasztott fenntarthatósági kihívások kezelése érdekében, és a 7. szakaszban foglaltaknak megfelelően továbbra is elő fogja mozdítani a műanyagszennyezés globális szintű kezelésére irányuló összehangolt megközelítést.

Az újrafeldolgozott műanyagok felhasználásának fokozása és a műanyagok fenntarthatóbb felhasználásához való hozzájárulás érdekében a Bizottság **kötelező követelményeket fog javasolni az újrafeldolgozott tartalomra és a hulladékcsökkentést célzó intézkedésekre vonatkozóan az olyan kulcsfontosságú termékek tekintetében, mint a csomagolóanyagok, az építőanyagok és a járművek**, figyelembe véve a Körforgásos Műanyagok Szövetségének tevékenységeit is.

A műanyag hulladék csökkentésére irányuló intézkedések mellett a Bizottság a **mikroműanyagok környezetben való jelenlétével** is foglalkozni fog:

- a **szándékosan hozzáadott mikroműanyagok korlátozásával** és a pelletek kezelésével, figyelembe véve az Európai Vegyi anyag-ügynökség véleményét;
- a mikroműanyagok nem szándékos kibocsátására vonatkozó **címkézési, szabványosítási, tanúsítási és szabályozási intézkedések** kidolgozása, beleértve a **mikroműanyagoknak a termékek életciklusának valamennyi releváns szakaszában történő fokozottabb befogására** irányuló intézkedéseket is;
- a **nem szándékosan kibocsátott – különösen a gumiabroncsokból és textilekből felszabaduló – mikroműanyagok mérésére szolgáló módszerek továbbfejlesztése** és harmonizálása, valamint a tengervízben található mikroműanyagok koncentrációjára vonatkozó harmonizált adatok szolgáltatása;

²⁸ COM(2018) 28 final.

- a mikroműanyagok környezetben, ivóvízben és élelmiszerekben való előfordulásának **kockázatával és jellegével kapcsolatos tudományos ismereteink kiegészítése.**

Ezen túlmenően a Bizottság foglalkozni fog a fenntarthatósággal kapcsolatban felmerülő kihívásokkal az alábbiakra vonatkozó **szakpolitikai keret** kidolgozásával:

- **bioalapú műanyagok beszerzése, címkézése és felhasználása** annak értékelése alapján, hogy a bioalapú alapanyagok használata milyen tényleges környezeti előnyökkel jár, ami túlmutat a fosszilis erőforrások felhasználásának csökkenésén;
- **biológiailag lebomló vagy komposztálható műanyagok használata** az alkalmazások értékelése alapján, amennyiben az ilyen felhasználás előnyös lehet a környezet szempontjából, valamint az ilyen alkalmazások kritériumainak értékelése alapján. Célja annak biztosítása, hogy a termék „biológiailag lebontható” vagy „komposztálható” címkézése nem vezeti félre a fogyasztókat, hogy a terméket oly módon ártalmatlanítsák, amely nem megfelelő környezeti feltételek vagy a lebomlásra rendelkezésre álló idő elégtelensége miatt műanyag hulladékot vagy -szennyezést okoz.

A Bizottság biztosítani fogja az **egyszer használatos műanyagtermékekről** és **halászeszközökről** szóló új irányelv²⁹ időben történő végrehajtását a tengeri műnagszennyezés problémájának kezelése érdekében, az egységes piac védelme mellett, különös tekintettel az alábbiakra:

- az irányelv hatálya alá tartozó termékek harmonizált értelmezése;
- az olyan termékek címkézése, mint a dohány, italpoharak és nedves törölkendők, valamint a szemetelés megelőzése érdekében a palackokhoz kötött kupakok bevezetésének biztosítása;
- a termékek újrafeldolgozott tartalmának mérésére vonatkozó szabályok első alkalommal történő kidolgozása.

3.5. Textilipar

A textilipar az elsődleges nyersanyagok és a víz felhasználása tekintetében a negyedik legnagyobb hatást kifejtő kategória az élelmiszerek, a lakások és a közlekedési eszközök után, melyet az ötödik helyen az üvegházhatású gázok kibocsátása követ³⁰. Becslések szerint a világ textiltermékeinek kevesebb mint 1 %-át dolgozzák fel új textiltermékek³¹. Az elsősorban kkv-kból álló uniós textilágazat a szerkezetátalakítás hosszú időszakát követően kezdett talpra állni, míg az EU-ban a ruházati cikkek értékének 60 %-át máshol állítják elő.

Tekintettel a textilipari értéklánc összetettségére, e kihívások kezelése érdekében a Bizottság **átfogó uniós textilstratégiát** fog javasolni, amely az ipartól és más érdekelt felektől származó információkon alapul. A stratégia célja az ágazat ipari versenyképességének és innovációjának erősítése, a fenntartható és körforgásos textíliák uniós piacának fellendítése, beleértve a textil-újrafelhasználás piacát is, a gyors divat kezelése és az új üzleti modellek ösztönzése. Ez átfogó intézkedéscsomaggal érhető el, amely a következőket foglalja magában:

- a 2. szakaszban meghatározott **új fenntartható termékkeret** textilekre történő alkalmazása, beleértve a **környezettudatos tervezésre vonatkozó intézkedések**

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/904 irányelve (2019. június 5.) az egyes műanyagtermékek környezetre gyakorolt hatásának csökkentéséről (HL L 155., 2019.6.12., 1. o.).

³⁰ Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség 2019. novemberi tájékoztató jelentése.

³¹ Ellen McArthur Foundation (2017), *A new Textiles Economy (A textilipar megújítása)*

kidolgozását annak biztosítása érdekében, hogy a textiltermékek alkalmasak legyenek a körforgásra, a másodlagos nyersanyagok felhasználásának biztosítását, a veszélyes vegyi anyagok jelenlétének kezelését, valamint az **üzleti és magánfogyasztók felhatalmazását arra, hogy fenntartható textiliákat válasszanak, és könnyen hozzáférjenek az újrafelhasználási és javítási szolgáltatásokhoz;**

- a fenntartható és körforgásos textiliák üzleti és szabályozási környezetének javítása az EU-ban, különösen a **termék-szolgáltatás modellek, a körforgásos anyagok és a gyártási folyamatok ösztönzése és támogatása**, valamint az átláthatóság **nemzetközi együttműködés** révén történő növelése révén;
- iránymutatás nyújtása a **textilhulladék magas szintű elkülönített gyűjtésének** megvalósításához, amelyet a tagállamoknak 2025-ig kell biztosítaniuk;
- a **textiliák válogatásának, újrahasználatának és újrafeldolgozásának** ösztönzése, többek között **innováció, az ipari alkalmazások ösztönzése és olyan szabályozási intézkedések révén**, mint a kiterjesztett gyártói felelősség.

3.6. Építőipar és épületek

Az épített környezet jelentős hatást gyakorol a gazdaság számos ágazatára, a helyi munkahelyekre és az életminőségre. Hatalmas mennyiségű erőforrást igényel, és az összes kitermelt anyag mintegy 50 %-át teszi ki. Az építőipar felelős az EU teljes hulladéktermelésének több mint 35 %-áért³². Az anyagkitermelésből, az építési termékek gyártásából, az épületek építéséből és felújításából származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás a becslések szerint a teljes nemzeti üvegházhatásúgáz-kibocsátás 5-12 %-át teszi ki³³. Az anyagfelhasználás hatékonyságának növelése révén e kibocsátások 80 %-a takarítható meg³⁴.

Az anyaghatékonyság növelésében és az éghajlatváltozás hatásainak csökkentésében rejlő lehetőségek kiaknázása érdekében a Bizottság új, átfogó **stratégiát fog kidolgozni a fenntartható épített környezetre vonatkozóan**. Ez a stratégia biztosítani fogja a koherenciát az olyan releváns szakpolitikai területek között, mint az éghajlat, az energia- és erőforrás-hatékonyság, az építési és bontási hulladék kezelése, a hozzáférhetőség, a digitalizáció és a készségek. Elő fogja mozdítani a körforgás elveit az épületek teljes életciklusa során, a következők révén:

- az építési termékek fenntarthatósági teljesítményének kezelése az **építési termékekről szóló rendelet**³⁵ felülvizsgálatával összefüggésben, beleértve bizonyos építési termékek **újrafeldolgozott tartalmára vonatkozó követelmények** esetleges bevezetését, figyelembe véve azok biztonságosságát és funkcionalitását;
- az épített eszközök tartósságának és alkalmazkodóképességének javítását célzó intézkedések előmozdítása a körforgásos gazdaságnak az épületek tervezésére

³² Az Eurostat 2016. évi adatai.

³³ <https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/miljoindikatorer---aktuellt-status/vaxthusgaser/>

³⁴ Hertwich, E., Lifset, R., Pauliuk, S., Heeren, N., IRP, (2020), *Resource Efficiency and Climate Change: Material Efficiency Strategies for a Low-Carbon Future (Erőforrás-hatékonyság és éghajlatváltozás: Anyaghatékonysági stratégiák az alacsony szén-dioxid-kibocsátású jövő érdekében)*.

³⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU rendelete (2011. március 9.) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról és a 89/106/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 88., 2011.4.4., 5. o.).

vonatkozó elveivel³⁶ összhangban, valamint az épületekre vonatkozó **digitális naplók** kidolgozása;

- szint(ek)³⁷ alkalmazása az **életciklus-értékelésnek a közbeszerzésbe és az uniós fenntartható finanszírozási keretbe** való beépítésére, valamint a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésére vonatkozó célkitűzések helyénvalóságának és a szén-dioxid-tárolás lehetőségének vizsgálata;
- az **építési és bontási hulladékra és annak anyagspecifikus frakcióira vonatkozó uniós jogszabályokban meghatározott anyaghasznosítási célok** felülvizsgálatának mérlegelése;
- a **talajfedés csökkentésére**, az elhagyott vagy szennyezett barnamezők rehabilitálására, valamint a **kitermelt talaj** biztonságos, fenntartható és körforgásos használatának fokozására irányuló kezdeményezések előmozdítása.

Ezen túlmenően az európai zöld megállapodásban bejelentett, az energiahatékonyság jelentős javulását célzó **„felújítási hullám” kezdeményezést** az EU-ban a körforgásos gazdaság elveivel összhangban hajtják végre, nevezetesen az optimalizált életciklus-teljesítmény és az építési eszközök hosszabb várható élettartama tekintetében. Az építési és bontási hulladékra vonatkozó hasznosítási célértékek felülvizsgálata során a Bizottság különös figyelmet fog fordítani a növekvő hulladékáramot eredményező szigetelőanyagokra.

3.7. Élelmiszerek, víz és tápanyagok

A körforgásos gazdaság jelentősen csökkentheti az erőforrások kitermelésének és felhasználásának a környezetre gyakorolt negatív hatásait, és hozzájárulhat a biológiai sokféleség és a természeti tőke helyreállításához Európában. A biológiai erőforrások kulcsfontosságú hozzájárulást jelentenek az EU gazdasága számára, és a jövőben még fontosabb szerepet fognak játszani. A Bizottság törekedni fog a megújuló bioalapú anyagok fenntarthatóságának biztosítására, többek között a biogazdasági stratégiát és cselekvési tervet követő intézkedések révén.

Míg az élelmiszer-értéklánc jelentős erőforrás- és környezeti terhelésért felelős, becslések szerint az EU-ban előállított összes élelmiszer 20 %-a elvész vagy hulladékká válik. Ezért a fenntartható fejlesztési célokkal összhangban és a 2008/98/EK irányelv³⁸ 4.1. szakaszban említett felülvizsgálatának részeként, illetve az élelmiszer-értéklánccal átfogóan foglalkozó uniós „termelőtől a fogyasztóig” stratégia egyik kulcsfontosságú intézkedéseként a Bizottság az **élelmiszer-hulladék csökkentésére vonatkozó célkitűzést** fog javasolni.

A Bizottság konkrét intézkedéseket is mérlegelni fog az élelmiszer-elosztás és -fogyasztás fenntarthatóságának növelése érdekében. A fenntartható termékekre vonatkozó kezdeményezés keretében a Bizottság el fogja indítani az elemző munkát, hogy meghatározza az **egyszer használatos csomagolást, asztali és evőeszközöket az élelmiszer-ipari szolgáltatásokban újrafelhasználható termékekkel helyettesítő újrafelhasználásra** vonatkozó jogalkotási kezdeményezés hatályát.

³⁶ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/39984>

³⁷ <https://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>

³⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2008. november 19-i 2008/98/EK irányelve a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.)

A víz újrafelhasználásáról szóló új rendelet ösztönözni fogja a körforgásos megközelítés alkalmazását a mezőgazdasági víz-újrafelhasználás terén. A Bizottság **elősegíti a víz újrafelhasználását és hatékonyságát, többek között az ipari folyamatokban is.**

Ezen túlmenően a Bizottság **integrált tápanyag-gazdálkodási tervet** fog kidolgozni annak érdekében, hogy biztosítsa a tápanyagok fenntarthatóbb felhasználása és élénkítse újrafeldolgozott tápanyagok piacát. A Bizottság fontolóra fogja venni a **szennyvízkezelésről és a szennyvíziszapról szóló irányelvek felülvizsgálatát** is, és értékelni fogja a **tápanyag-eltávolítás természetes eszközeit, például az algákat.**

4. KEVESEBB HULLADÉK, TÖBB ÉRTÉK

4.1. A hulladékkeletkezés megelőzésére és a körforgásos gazdaságra irányuló megerősített hulladékpolitika

Az uniós és nemzeti szintű erőfeszítések ellenére a keletkező hulladék mennyisége nem csökken. Az EU-ban az összes gazdasági tevékenységből származó éves hulladéktermelés 2,5 milliárd tonna, azaz 5 tonna/fő, és minden polgár átlagosan közel fél tonna települési hulladékot termel. A hulladékkeletkezésnek a gazdasági növekedéstől való függetlenítése jelentős erőfeszítést igényel a teljes értékláncban és minden otthonban.

A fenntartható termékpolitika megvalósítása és konkrét jogszabályokba való átültetése (lásd a 2. és 3. szakaszt) kulcsfontosságú lesz a hulladékkeletkezés megelőzése terén történő előrelépéshez. Emellett építenünk kell a hulladékokkal kapcsolatos uniós jogszabályokra, tovább kell erősítenünk és jobban végre kell hajtanunk azokat.

A hulladékokra vonatkozó uniós jogszabályok au uniós alapokból származó támogatások révén jelentős javulást eredményeztek a hulladékgazdálkodás terén az 1970-es évek óta. Ezeket azonban folyamatosan korszerűsíteni kell, hogy megfeleljenek a körforgásos gazdaságnak és a digitális kornak. Amint azt a 3. szakaszban kifejtettük, a Bizottság javasolni fogja **akkumulátorokra, a csomagolásra, az elhasználdott járművekre és az elektronikus berendezésekben található veszélyes anyagokra vonatkozó uniós jogszabályokat** felülvizsgálatát a hulladékképződés megelőzése, az újrafeldolgozott anyagok mennyiségének növelése, a biztonságosabb és tisztább hulladékháramok előmozdítása, valamint a magas minőségű újrafeldolgozás biztosítása érdekében.

Ezen túlmenően a Bizottság – A 2008/98/EK irányelv felülvizsgálatának keretében – a hulladékkeletkezés megelőzésére irányuló szélesebb körű intézkedéscsomag részeként konkrét hulladékháramokra vonatkozóan **hulladékcsökkentési célokat** fog javasolni. A Bizottság emellett javítani fogja a **kiterjesztett gyártói felelősségi rendszerekre** vonatkozóan a közelmúltban elfogadott követelmények végrehajtását, ösztönzőket fog biztosítani és ösztönözni fogja a hulladék-újrafeldolgozással kapcsolatos információk és bevált gyakorlatok megosztását. Mindez azt a célt szolgálja, hogy 2030-ra jelentősen csökkenjen a teljes hulladéktermelés és a felére **csökkenjen a maradék (nem újrafeldolgozott) települési hulladék mennyisége.**

A magas minőségű újrafeldolgozás a hulladék hatékony elkülönített gyűjtésén alapul. Annak érdekében, hogy a polgárok, a vállalkozások és a hatóságok jobban el tudják különíteni a hulladékot, a Bizottság **javaslatot fog tenni az elkülönített hulladékgyűjtési rendszerek harmonizálására.** Ez a javaslat különösen az elkülönített gyűjtési modellek leghatékonyabb kombinációival és az elkülönített – többek között a közterületeken található – gyűjtési pontok sűrűségével és hozzáférhetőségével foglalkozik, figyelembe véve a városoktól egészen a legkülső régiókig terjedő területekre

jellemző regionális és helyi körülményeket. A javaslat a fogyasztók bevonását megkönnyítő egyéb eszközöket is meg fog vizsgálni, mint például az egységes színű szemeteskosarakat, a kulcsfontosságú hulladéktípusok harmonizált szimbólumait, a termékcímkéket, a tájékoztató kampányokat és a gazdasági eszközöket. Törekedni fog továbbá a szabványosításra és a minőségirányítási rendszerek használatára a termékekben – különösen az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokként – való felhasználásra szánt begyűjtött hulladék minőségének biztosítása érdekében.

További erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy a tagállamok támogatást kapjanak a hulladékgazdálkodás terén. A megkérdezettek fele esetében fennáll a kockázata annak, hogy nem teljesítik a települési hulladék 50 %-ának újrafeldolgozására vonatkozó 2020-as célt. A szakpolitikai reformok ösztönzése érdekében a Bizottság **magas szintű eszmecseréket fog szervezni a körforgásos gazdaságról és a hulladékgazdálkodásról, és fokozni fogja az együttműködést a tagállamokkal, a régiókkal és a városokkal** az uniós források lehető legjobb felhasználása érdekében. Szükség esetén a Bizottság végrehajtási hatáskörével is élni fog.

4.2. A körforgás fokozása mérgező anyagoktól mentes környezetben

A vegyi anyagokra vonatkozó uniós politika és jogszabályok, különösen a REACH a veszélyes anyagok fokozatos helyettesítése révén ösztönzi a „biztonságos tervezésű vegyi anyagokra” való áttérést a polgárok és a környezet hatékonyabb védelme érdekében. A másodlagos nyersanyagok biztonsága azonban továbbra is veszélybe kerülhet, például abban az esetben, ha az újrafeldolgozott alapanyagok továbbra is tiltott anyagokat tartalmaznak. A másodlagos nyersanyagok felhasználásába vetett bizalom növelése érdekében a Bizottság:

- támogatja a **hulladék magas minőségű válogatására és a szennyező anyagok hulladékból való eltávolítására** szolgáló megoldások kifejlesztését, beleértve a véletlen szennyeződésből származókat is;
- **módszereket dolgoz ki annak érdekében, hogy az újrafeldolgozott anyagokban és az azokból készült tárgyakban a lehető legkisebbre csökkenjen az olyan anyagok jelenléte, amelyek egészségügyi vagy környezeti problémákat okoznak;**
- az iparral együttműködve fokozatosan **harmonizált rendszereket dolgoz ki** a különös aggodalomra okot adó és egyéb érintett – különösen a krónikus hatású³⁹ és az ellátási láncokban alkalmazott hasznosítási műveletek során technikai problémákat okozó – anyagokra vonatkozó információk nyomon követésére és kezelésére, és – szinergiában a fenntartható termékekre vonatkozó szakpolitikai keret intézkedéseivel és az ECHA különös aggodalomra okot adó anyagokat tartalmazó árucikkekre vonatkozó adatbázisával – **azonosítja ezeket az anyagokat a hulladékban;**
- javasolja a **környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló rendelet mellékleteinek** a tudományos és műszaki fejlődéssel, valamint a Stockholmi Egyezmény szerinti nemzetközi kötelezettségekkel összhangban történő módosítását;
- javítja a **veszélyes hulladékok osztályozását és kezelését** a tiszta újrafeldolgozási folyamatok fenntartása érdekében, többek között szükség esetén a vegyi anyagok és keverékek osztályozásával való további összehangolás révén.

³⁹ Az 1907/2006/EK rendeletben és az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról szóló, 2008. december 16-i 1272/2008/EK európai parlamenti és a tanácsi rendeletben (HL L 353., 2008.12.31., 1. o.) meghatározottak szerint.

A jövőbeli, **vegyi anyagokra vonatkozó fenntarthatósági stratégia** tovább fogja vizsgálni a vegyi anyagokra, a termékekre és a hulladékokra vonatkozó jogszabályok közötti kapcsolódási pontokat, és erősíteni fogja a körforgásos gazdasággal való szinergiákat.

4.3. A másodlagos nyersanyagok jól működő uniós piacának megteremtése

A másodlagos nyersanyagok számos kihívással néznek szembe az elsődleges nyersanyagokkal való versengés során nemcsak biztonságuk, hanem teljesítményük, rendelkezésre állásuk és költségeik miatt is. A tervben előírányzott számos intézkedés – különösen a termékekben felhasznált **újrafeldolgozott anyagokra** vonatkozó követelmények bevezetése – hozzá fog járulni a másodlagos nyersanyagok kínálata és kereslete közötti eltérés megelőzéséhez, és biztosítani fogja az újrafeldolgozási ágazat zökkenőmentes bővülését az EU-ban. Emellett a másodlagos nyersanyagok jól működő belső piacának létrehozása érdekében a Bizottság:

- felméri **egyes hulladékáramok esetében a hulladéktátság megszűnésére vonatkozó uniós szintű kritériumok** továbbfejlesztése lehetőségét a hulladéktátság megszűnésére és a melléktermékekre vonatkozó felülvizsgált szabályok tagállamok általi alkalmazásának nyomon követése alapján, valamint támogatja a hulladéktátság megszűnésére és a melléktermékekre vonatkozó nemzeti kritériumok harmonizálására irányuló, határokon átnyúló együttműködési kezdeményezéseket;
- erősíti a **szabványosítás** szerepét a nemzeti, európai és nemzetközi szinten folyó szabványosítási munka folyamatban lévő értékelése alapján;
- időben alkalmazza a **különös aggodalomra okot adó anyagok árucikkekben** való felhasználására vonatkozó korlátozásokat azokban az esetekben, amikor az anyag felhasználására engedélyezési követelmény vonatkozik, a határokon történő végrehajtás további javítása mellett;
- értékeli a **kulcsfontosságú másodlagos anyagokra vonatkozó piaci Megfigyelőközpont** létrehozásának megvalósíthatóságát.

4.4. Az EU-ból származó hulladékexport kezelése

A hulladék globális piaca jelentős változásokon megy keresztül. Az elmúlt évtizedben több millió tonna európai hulladékot exportáltak nem uniós országokba, gyakran a megfelelő hulladékkezelés kellő figyelembevétele nélkül. Sok esetben a hulladékexport negatív környezeti és egészségügyi hatásokkal jár a célországokban, következményeként az EU újrafeldolgozó ipara erőforrás- és gazdasági lehetőségeket veszít. Az egyes harmadik országok által a közelmúltban bevezetett importkorlátozások rávilágítottak arra, hogy az EU túlzott mértékben függ a külföldi hulladékkezeléstől, de mozgósították az újrafeldolgozó ipart is, hogy növelje kapacitását és növelje a hulladék értékét az EU-ban.

E fejlemények fényében, valamint figyelembe véve, hogy az illegális hulladékszállítás továbbra is aggodalomra ad okot, a Bizottság lépéseket fog tenni **annak biztosítása érdekében, hogy az EU ne exportálja a hulladékkal kapcsolatos kihívásait harmadik országokba**. A terméktervezéssel, a másodlagos anyagok minőségével és biztonságosságával és az ezen anyagok piacainak fejlesztésével kapcsolatos intézkedések hozzá fognak járulni ahhoz, hogy az **Unióban való újrafeldolgozás** a minőségi másodlagos anyagok ismértévé váljon.

A **hulladékszállításra vonatkozó uniós szabályok**⁴⁰ alapos felülvizsgálata elő fogja segíteni a hulladék újrahasználatra való előkészítését és újrafeldolgozását az EU-ban. A felülvizsgálatnak az is célja, hogy **korlátozza a harmadik országokban káros környezeti és egészségügyi hatással bíró vagy az EU-n belül kezelhető hulladékok kivitelét** azáltal, hogy a célországokra, a problémás hulladékáramokra, az aggodalomra okot adó hulladéktípusokra, valamint az illegális szállításokkal szembeni fellépésre összpontosít. A Bizottság többoldalú, regionális és kétoldalú szinten is támogatni fogja azokat az intézkedéseket, amelyek célja **a környezeti bűnözés – különösen az illegális kivitel és a tiltott hulladékkereskedelem – elleni küzdelem és hulladékszállítmányok ellenőrzésének** megerősítése, valamint a fenntartható hulladékgazdálkodás javítása az érintett országokban.

5. A KÖRKÖRÖSSÉG MŰKÖDŐKÉPESSÉ TÉTELE AZ EMBEREK, A RÉGIÓK ÉS A VÁROSOK SZÁMÁRA

2012 és 2018 között a körforgásos gazdasághoz kapcsolódó munkahelyek száma az EU-ban 5 %-kal nőtt, és megközelítőleg elérte a 4 milliót⁴¹. A körkörösség várhatóan pozitív nettó hatást gyakorol a munkahelyteremtésre, feltéve, hogy a munkavállalók elsajátítják a zöld átmenethez szükséges készségeket. A **szociális gazdaságban** – mely úttörő szerepet tölt be a körforgásos gazdasághoz kapcsolódó munkahelyteremtésben – rejlő lehetőségek még jobban ki lesznek használva – különösen **a szociális jogok európai pillérét**⁴² végrehajtó cselekvési terv keretében – a zöld átmenet támogatásából és a társadalmi befogadás erősítéséből származó kölcsönös előnyök érdekében.

A Bizottság gondoskodni fog arról, hogy a készségfejlesztést és a munkahelyteremtést támogató eszközei hozzájáruljanak a körforgásos gazdaságra való áttérés felgyorsításához is, többek között a **készségfejlesztési program** aktualizálása, a több érdekelt felet tömörítő, nagyléptékű partnerségekkel létrejött **készségfejlesztési paktum**, valamint a szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terv keretében. Az **Európai Szociális Alap Plusz** elő fogja mozdítani az oktatási és képzési rendszerekbe, az egész életen át tartó tanulásba és a szociális innovációba történő további beruházásokat.

A Bizottság emellett ki fogja aknázni az uniós pénzügyi eszközökben és alapokban rejlő lehetőségeket a szükséges regionális szintű beruházások támogatása és annak biztosítása érdekében, hogy az átmenetből valamennyi régiónak előnye származzon. A figyelemfelhívás, az együttműködés és a kapacitásépítés mellett a **kohéziós politikai** alapok segíteni fogják a régiókat a körforgásos gazdaságra vonatkozó stratégiák végrehajtásában, valamint ipari szerkezeteik és értékláncaik megerősítésében. A körforgásos gazdaság megoldásait a **legkülső régiókra és szigetekre** fogják szabni az erőforrások importjától való függésük, az idegenforgalom által táplált nagy mennyiségű hulladékkeletkezés és a hulladékexport miatt. Az európai zöld megállapodáshoz kapcsolódó beruházási terv és az InvestEU program részeként javasolt **méltányos átállási mechanizmus**⁴³ képes lesz támogatni a körforgásos gazdaságot célzó projekteket.

A javasolt **Európai Városfejlesztési Kezdeményezés**, az **Intelligens városokkal kapcsolatos kihívási kezdeményezés** és a „**Körforgásos városok és régiók**”

⁴⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 1013/2006/EK rendelete (2006. június 14.) a hulladékszállításról (HL L 190., 2006.7.12., 1. o.).

⁴¹ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=cei_cie010&language=en

⁴² COM(2020) 14 final.

⁴³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_20_39

kezdeményezés kulcsfontosságú segítséget nyújt a városoknak. A körforgásos gazdaság a **Green City Accord kezdeményezés** kiemelt területei közé fog tartozni.

A **körforgásos gazdaság érdekelt feleinek európai platformja** továbbra is az érdekelt felek közötti információcserét szolgálja majd.

6. TÖBB TERÜLETET ÉRINTŐ INTÉZKEDÉSEK

6.1. A körforgásos jelleg mint a klímasemlegesség előfeltétele

A klímasemlegesség elérése érdekében fokozni kell a körköröség és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése közötti szinergiákat. A Bizottság:

- elemzi, hogy a **körköröségnek az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra gyakorolt hatását** hogyan lehet módszeresen mérni;
- javítja a **modellező eszközöket** annak érdekében, hogy uniós és nemzeti szinten **ki lehessen aknázni a körforgásos gazdaság előnyeit az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése terén**;
- elősegíti a **körforgásos jelleg szerepének megerősítését a nemzeti energia- és klímastratégiák jövőbeli felülvizsgálatai során** és adott esetben más éghajlat-politikákban.

Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentése mellett a klímasemlegesség eléréséhez az is szükséges, hogy a szén-dioxidot eltávolítsuk a légkörből, gazdaságunkban anélkül használjuk fel, hogy az felszabadulna, és hosszabb ideig tároljuk. A szén-dioxid-megkötés alapulhat a természetben, többek között az ökoszisztémák helyreállításán, az erdővédelmen, az erdőtelepítésen, a fenntartható erdőgazdálkodáson, a széngazdálkodáson és a szénmegkötésen, vagy a körforgásosság erősítésén, például a szén-dioxid faszerkezetekben való hosszú távú tárolása vagy a szén termékekben való újrafelhasználása és tárolása (például mineralizáció az építőanyagokban) révén.

A **szén-dioxid-eltávolítás alkalmazásának és a szén-dioxid-kibocsátás fokozott körforgásának ösztönzése érdekében** – a biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzések teljes körű tiszteletben tartása mellett – a Bizottság meg fogja vizsgálni a **szén-dioxid-eltávolítás tanúsítására vonatkozó szabályozási keret** kidolgozásának lehetőségét, amely szilárd és átlátható szén-dioxid-elszámoláson alapul a szén-dioxid-eltávolítás hitelességének nyomon követése és ellenőrzése érdekében.

6.2. A helyes gazdaság

A zöld átmenet felgyorsításához körültekintő, de határozott intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy a finanszírozást a fenntarthatóbb termelési és fogyasztási minták felé tereljük. A Bizottság már számos kezdeményezést tett e tekintetben, többek között **integrálta a körforgásos gazdaságra vonatkozó célkitűzést az uniós taxonómiáról szóló rendeletbe**⁴⁴, és előkészítő munkát végzett a **pénzügyi termékek uniós öko-címkéjének kritériumaival** kapcsolatban. A **körforgásos gazdaság finanszírozását támogató platform** továbbra is iránymutatást nyújt a projektgazdák számára a körforgásos ösztönzőkről, a kapacitásépítésről és a pénzügyi kockázatkezelésről. Az uniós pénzügyi eszközök – mint például a jelenlegi keret szerinti kkv-garanciák és 2021-től az InvestEU program – magánforrásokat mozgósítanak a körforgásos gazdaság

⁴⁴ A környezeti szempontból fenntartható tevékenységek uniós osztályozási rendszere: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/HIS/?uri=CELEX%3A52018PC0353>

támogatására. A Bizottság az **újrafeldolgozatlan műanyag csomagolási hulladék mennyiségén alapuló új saját forrást is javasolt az uniós költségvetés számára**. Ezen túlmenően a Bizottság:

- javítja a környezeti adatok vállalatok általi közzétételét a **nem pénzügyi információk közzétételéről szóló irányelv közelgő felülvizsgálata során**;
- támogatja a **vállalkozás által irányított olyan környezetvédelmi számviteli elvek kidolgozására irányuló kezdeményezést**, amely kiegészíti a pénzügyi adatokat a körforgásos gazdaság teljesítményére vonatkozó adatokkal;
- ösztönzi a **fenntarthatósági kritériumok üzleti stratégiákba való beépítését** a vállalatirányítási keret javítása révén;
- előtérbe helyezi a körforgásos gazdasághoz kapcsolódó célkitűzéseket az **európai szemeszter újrakalibrálásának** részeként, valamint a **környezetvédelm és az energiaügy területét érintő, állami támogatásokra vonatkozó iránymutatások** közelgő felülvizsgálatával összefüggésben a;
- továbbra is ösztönzi az olyan jól megtervezett **gazdasági eszközök** szélesebb körű alkalmazását, mint a **környezetvédelmi adók, beleértve a hulladéklerakókra és a hulladékégetésre kivetett adókat is**, és lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a **hozzáadottérték-adó (héta) kulcsokat** alkalmazzanak a körforgásos gazdaság azon tevékenységeinek előmozdítására, amelyek a végső fogyasztókat célozzák, különösen a javítási szolgáltatásokat⁴⁵.

6.3. Az áttérés előmozdítása a kutatás, az innováció és a digitalizáció révén

Az európai vállalkozások élen járnak a körforgásos innovációk terén. Az **Európai Regionális Fejlesztési Alap** az intelligens szakosodás, a **LIFE** és a **Horizont Európa** révén ki fogja egészíteni az innováció magánfinanszírozását, és támogatni fogja a teljes innovációs ciklust azzal a céllal, hogy megoldások szülessenek a piacra. Az Európai horizont program támogatni fogja a mutatók és adatok, az új anyagok és termékek fejlesztését, a veszélyes anyagoknak a biztonságos tervezésen alapuló helyettesítését és felszámolását, a körforgásos üzleti modelleket, valamint az új termelési és újrafeldolgozási technológiákat, beleértve a vegyi anyagok újrafeldolgozásában rejlő lehetőségek feltárását, szem előtt tartva a digitális eszközök szerepét a körforgásos célok elérésében. A **Marie Skłodowska Curie-cselekvések** emellett támogathatják a területen dolgozó kutatók készségeinek fejlesztését, képzését és mobilitását.

A digitális technológiák nyomon követhetik a termékek, összetevők és anyagok útját, és biztonságosan hozzáférhetővé tehetik az így kapott adatokat. A 2. szakaszban említett, az **intelligens körforgásos alkalmazásokra vonatkozó európai adattér** biztosítja az alkalmazások és szolgáltatások, például a termékútlevelek, az erőforrások feltérképezése és a fogyasztók tájékoztatása ösztönzéséhez szükséges architektúrát és irányítási rendszert.

Az Európai Innovációs és Technológiai Intézet az egyetemekkel, a kutatószervezetekkel, az ágazati szereplőkkel és a kkv-kkal együttműködve **tudományos és innovációs társulások keretében** fogja koordinálni a körforgásos gazdaságra vonatkozó innovációs kezdeményezéseket.

⁴⁵ A folyamatban lévő jogalkotási eljárás eredményétől függően.

A **szellemi tulajdonra vonatkozó rendszernek** meg kell felelnie a digitális kornak és a zöld átmenetnek, és támogatnia kell az uniós vállalkozások versenyképességét. A Bizottság javaslatot fog tenni a **szellemi tulajdonra vonatkozó stratégiára** annak biztosítása érdekében, hogy a szellemi tulajdon továbbra is kulcsfontosságú tényező maradjon a körforgásos gazdaság és az új üzleti modellek megjelenése szempontjából.

7. VEZETŐ SZEREP A GLOBÁLIS SZINTŰ ERŐFESZÍTÉSEKBEN

Az EU csak akkor lehet sikeres, ha erőfeszítései az igazságos, klímasemleges, erőforrás-hatékony és körforgásos gazdaságra való globális átállást is ösztönzik. Egyre nagyobb szükség van a „biztonságos cselekvési mozgástér” meghatározásáról folytatott megbeszélések előmozdítására, amelynek keretében a különböző természeti erőforrások felhasználása nem halad meg bizonyos helyi, regionális vagy globális küszöbértékeket, és a környezeti hatások bolygónk tűrőképességén belül maradnak.

Az uniós csatlakozási kilátásokkal rendelkező országok, a legközelebbi déli és keleti szomszédaink, a feltörekvő gazdaságok és legfőbb globális partnereink számára az új fenntartható modellek üzleti és foglalkoztatási lehetőségeket nyitnak meg, miközben erősítik a kapcsolatokat az európai gazdasági szereplőkkel⁴⁶.

A körforgásos gazdaságra való globális átállás támogatása érdekében a Bizottság:

- a műanyagokkal kapcsolatos uniós stratégiára építve vezető szerepet tölt be a nemzetközi szintű erőfeszítésekben a **műanyagokról szóló globális megállapodás** elérése érdekében és előmozdítja a műanyagokra vonatkozó uniós körforgásos gazdasági megközelítés alkalmazását;
- javaslatot tesz a **körforgásos gazdasággal foglalkozó globális szövetségre**, amely azonosítja a tudásbeli és irányítási hiányosságokat a globális körforgásos gazdaság előmozdítása terén, és előmozdítja a partnerségi kezdeményezéseket, többek között a főbb gazdaságokkal;
- megvizsgálja a természeti erőforrások felhasználására vonatkozó **„biztonságos cselekvési mozgástér”** meghatározásának megvalósíthatóságát, és mérlegeli a **természeti erőforrásokkal való gazdálkodásról szóló nemzetközi megállapodásról** szóló megbeszélések kezdeményezését;
- szorosabb **partnerséget épít Afrikával** a zöld gazdaságra való áttérés és a körforgásos gazdaság előnyeinek maximalizálása érdekében;
- biztosítja, hogy a **szabadkereskedelmi megállapodások** tükrözik a körforgásos gazdaságra vonatkozó megerősített célkitűzéseket;
- továbbra is hangsúlyt fektet a körforgásos gazdaságra a **nyugat-balkáni országok csatlakozási folyamatában**, valamint a **kétoldalú, regionális és többoldalú szakpolitikai párbeszéd, fórumok és környezetvédelmi megállapodások**, továbbá az előcsatlakozási támogatás és a szomszédosági, fejlesztési és nemzetközi együttműködési programok keretében, ideértve a fenntartható finanszírozással foglalkozó nemzetközi platformot is;
- fokozza a **tájékoztatási tevékenységeket**, többek között az európai zöld megállapodás diplomáciája és a körforgásos gazdasággal kapcsolatos missziók révén, és együttműködik az uniós tagállamokkal a globális körforgásos gazdaságra irányuló koordináció és közös erőfeszítések fokozása érdekében.

---

⁴⁶ SWD(2020) 100.

8. AZ ELŐREHALADÁS NYOMON KÖVETÉSE

Az európai zöld megállapodással és a 2020. évi fenntartható növekedési stratégiával⁴⁷ összhangban a Bizottság **megerősíti a nemzeti tervek és intézkedések nyomon követését annak érdekében, hogy felgyorsítsa a körforgásos gazdaságra való átállást az európai szemeszter folyamatának hangsúlyosabbá tételével a fenntarthatósági dimenzió erősítése érdekében.**

A Bizottság aktualizálni fogja a **körforgásos gazdaság nyomonkövetési keretrendszerét**⁴⁸ is. Az európai statisztikákra a lehető legnagyobb mértékben támaszkodva az új mutatók figyelembe veszik a cselekvési terv kiemelt területeit, valamint a körforgásos jelleg, az éghajlatsemlegesség és a szennyezőanyag-mentességi célkitűzés közötti összefüggéseket. Ugyanakkor a Horizont Európa és a Kopernikusz keretében megvalósuló projektek javítani fogják a körforgásosság mérőszámait a hivatalos statisztikákban még nem tükröződő különböző szinteken.

Az erőforrás-felhasználásra vonatkozó mutatókat – beleértve a fogyasztást és az anyaglábnymot a termelési és fogyasztási szokásainkhoz kapcsolódó anyagfogyasztás és környezeti hatások figyelembevétele érdekében – szintén tovább fogják fejleszteni, és azok kapcsolódni fognak a gazdasági növekedésnek az erőforrás-felhasználástól és annak hatásaitól való függetlenítése terén az EU-ban és azon túl elért eredmények nyomon követéséhez és értékeléséhez.

9. KÖVETKEZTETÉS

A körforgásos gazdaságra való átállás rendszerszintű, mélyreható és átalakító erejű lesz az EU-ban és azon kívül egyaránt. Időnként zavart fog okozni, ezért tisztességesnek kell lennie. Ehhez minden szinten – uniós, nemzeti, regionális és helyi, valamint nemzetközi szinten – össze kell hangolni az összes érdekelt felet és együtt kell működni velük.

A Bizottság ezért felkéri az uniós intézményeket és szerveket, hogy támogassák ezt a cselekvési tervet, és aktívan járuljanak hozzá annak végrehajtásához, és arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a cselekvési terv ambícióinak fényében fogadják el vagy aktualizálják a körforgásos gazdaságra vonatkozó nemzeti stratégiáikat, terveiket és intézkedéseiket. Ezen túlmenően a Bizottság javasolni fogja, hogy a körforgásos gazdaságot vegyék fel az Európa jövőjéről folytatandó megbeszélések témái közé, és hogy tűzzék ki a civil párbeszéd rendszeres témájának.

---

⁴⁷ COM(2019) 650 final.

⁴⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/indicators/monitoring-framework>